

บทที่ 1

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พศ. 2521 และ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พศ. 2533) ต่างก็เน้นให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัศึกษามีจุดประสงค์เพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาครบทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน อีกทั้งยัง เน้นให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะ (กรมวิชาการ 2533:14)

การที่ผู้เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) นั้น ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถที่จะใช้ภาษาหรือตีความภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมในกระบวนการ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สามารถจะรู้ว่า เมื่อไรจะพูด เมื่อไรไม่พูด จะพูดอะไร กับใคร เมื่อไร ที่ไหนและในลักษณะอย่างไร (D.H. Hymes 1981:7-16)

ไมเคิล คาเนล (Michael Canale 1983: 6-11) และซานดรา เจ ซาวิญอง (Sandra J. Savignon 1983:34-35) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการ สื่อสารไว้สอดคล้องกันว่า มีอยู่ด้วยกัน 4 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. ความสามารถด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ของภาษา (Grammatical Competence) คือความสามารถทางภาษา ทั้งด้านภาษาพูด (Verbal) และภาษาที่ไม่ใช่ ภาษาพูด (Nonverbal) อันประกอบด้วย ความรู้ในเรื่องการใช้คำศัพท์ กฎเกณฑ์การวางรูป ประโยค การออกเสียง และความหมายตามรูปคำ
2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) คือความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมในสภาพการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยเน้นที่ ความเหมาะสมทางความหมาย เช่น ทัศนคติ วาทพฤติกรรมการ (Speech Act) รวมทั้งความ

เหมาะสมในรูปประโยคด้วย เช่น ทาเนียบภาษา (Register) การแสดงออกโดยใช้ข้อความ (Expression) และระดับเสียง (Intonation)

3. ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ (Discourse Competence) คือความสามารถในการรวมและตีความรูปประโยคและความหมายเพื่อให้ได้ใจความโดยรวมในข้อความทั้งข้อความที่สื่อสาร ความสามารถด้านนี้จะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนคือ ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อความตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์โดยใช้ เครื่องผูกพันข้อความ (Cohesion) และความสามารถในการรวบรวมและจัดระเบียบความหมายของข้อความโดยรวมให้เป็นที่เข้าใจได้ (Coherence)

4. ความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร (Strategic Competence) คือความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อสารทั้งด้านการใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด ทั้งนี้เพื่อมิให้การสื่อสารต้องล้มเหลวซึ่งเป็นผลมาจากการมีความสามารถทางภาษาไม่เพียงพอ หรือมีข้อจำกัดในการแสดงออกในการสื่อสาร

ไลล์ เอฟ บาคแมน (Lyle F. Bachman 1991: 682-686) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารว่าจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ต่อไปนี้

1. ความรู้ด้านภาษา (Language Knowledge) ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ความรู้ด้านการจัดระบบและเรียงเรียงภาษา (Organizational Knowledge) ประกอบด้วยความรู้ด้านไวยากรณ์ (Grammatical Knowledge) และความรู้ด้านรูปร่าง (Textual Knowledge)

1.2 ความรู้ด้านการใช้ภาษา (Pragmatic Knowledge) ประกอบด้วยความรู้ด้านข้อความ (Propositional Knowledge) ความรู้ด้านหน้าที่ทางภาษา (Functional Knowledge) และความรู้ด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Knowledge)

2. ความรู้ด้านกลวิธีการใช้ภาษา (Metacognitive Strategies) ประกอบด้วย การเชื่อมโยงความรู้ทางภาษาเข้ากับบริบทที่ใช้ภาษา การตั้งเป้าหมายในการสื่อสาร และการวางแผนในการใช้ภาษาหรือตีความข้อความที่สื่อสาร

องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน ต่างก็มีความสำคัญในการช่วยให้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ หากขาดองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งอาจทำให้การสื่อสารไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ฉะนั้นการมีความสามารถด้านไวยากรณ์ ด้านภาษาศาสตร์สังคม และด้านกลวิธีในการสื่อสารจึงยังไม่เพียงพอในการติดต่อสื่อสาร จำเป็นต้องเพิ่มความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความอีกด้วย เนื่องจากในสภาพการสื่อสารจริงนั้นจะสื่อสารกันในระดับข้อความ (Discourse) ไม่ว่าจะด้วยภาษาพูดหรือภาษาเขียน (สิริพร เมืองพรวน 2524:21) กล่าวคือผู้สื่อสารต้องมีความสามารถในการตีความเรื่องราวหรือข้อความเพื่อสร้างความหมายโดยรวม และเพื่อให้เข้าใจความต่อเนื่องของข้อความที่สื่อสาร (Sandra J. Savignon 1983:38-40) นอกจากนี้ ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความยังเป็นการเรียบเรียงประโยคที่สื่อสารให้เป็นหนึ่งเดียวกันและจะเป็นสิ่งเชื่อมโยงภาษาที่สื่อสารเข้ากับสถานการณ์รอบตัวของผู้สื่อสาร ซึ่งจะทำให้การสื่อสารนั้นมีความหมายในสภาพความเป็นจริง (Joe D. Palmer 1980:16) ในกรณีนี้ แม้เจ้าของภาษาซึ่งมีความสามารถทางภาษาทั้ง 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ความสามารถด้านภาษาศาสตร์ ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคมและความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร ก็ยังต้องฝึกความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (George Goodin and Kyle Perkins 1982:63) จึงถือว่าความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสาร

ไมเคิล ฮัลลiday (Michael Halliday 1979:72) ได้ให้ความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้ว่าเป็นความสามารถในการสร้างลำดับของข้อความที่อยู่รวมกันจากระดับโครงสร้างให้กลายเป็นระดับความหมาย (Semantic Level)

ซานดรา เจ ซาวิญอง (Sandra J. Savignon 1983:38) ได้ให้ความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่าไม่ใช่เป็นเพียงการตีความประโยคเดี่ยวๆ เท่านั้น แต่เป็นการเชื่อมต่อของเรื่องราวในประโยคหรือข้อความเพื่อสร้างความหมายโดยรวม ซึ่งในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อความนั้นต้องอาศัยกฎเกณฑ์มากมาย เช่น กฎเกณฑ์ทาง

ภาษาศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา ปรัชญา เป็นต้น ความสามารถด้านนี้ มีความสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้ใช้ภาษาเป็นอย่างมาก เช่นในการจับใจความสำคัญข้อความในเรื่องราวของหนังสือที่อ่าน หรือการฟังจับใจความข้อความทางโทรศัพท์ บทกวีต่างๆ บันทึกช่วยจำตลอดจนเอกสารทางกฎหมายต่างๆ ล้วนแต่ต้องใช้ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความทั้งสิ้น

ไมเคิล คาเนล (Michael Canale 1983:9) ได้ให้ความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่า เป็นความสามารถในการสร้างข้อความหรือเรื่องราวที่มีความหมายต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยประกอบด้วยความสามารถ 2 ด้านคือ

1. ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อความตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์โดยใช้ เครื่องผูกพันข้อความ เช่น การใช้คำสรรพนามอ้างอิงระหว่างข้อความ การใช้คำเชื่อมความ เป็นต้น ซึ่งเรียกโดยสรุปได้ว่า คือความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion)
2. ความสามารถในการตีความ รวบรวมและจัดระเบียบความหมายของข้อความ เช่น การตีความข้อความให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อความอื่นๆ (Consistency) และการตีความโดย การเชื่อมโยงความเกี่ยวพันทางความคิดของข้อความ (Relevance of Ideas) กล่าวโดยสรุปว่าคือความสามารถด้านสัมพันธ์ภาพในข้อความ (Coherence)

ไมเคิล ฮัลลiday และรุไควยา ฮาซาน (Michael Halliday and Ruquiya Hasan 1989:70-96) ได้กล่าวถึงความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความไว้ว่า เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายของข้อความ ซึ่งประกอบด้วย การผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) หมายถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์ข้อความในลักษณะที่มีการผูกพันทางโครงสร้างของประโยคแต่ละประโยคในข้อความหรือในรูปเรื่อง (Text) นั้น และสัมพันธ์ภาพในข้อความ (Texture) ซึ่งเป็นลักษณะของข้อความที่ประกอบด้วยการผูกพันระหว่างประโยค (Cohesion) และประกอบด้วยทำเนียบทางภาษา (Register) ซึ่งได้แก่ความต่อเนื่องทางความหมายในบริบทซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการสื่อสาร นอกจากนี้ยังได้แบ่งประเภทของการผูกพันรูปเรื่อง ออกเป็น 5 ประเภทดังนี้



1. การผูกพันโดยใช่เครื่องหมาย (Markers) เป็นการเชื่อมคำหรือข้อความโดยใช่เครื่องหมายผูกพันความ (Connector) เช่น and, but, so, in addition, besides, furthermore, etc.

2. การผูกพันโดยการอ้างอิง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 การอ้างอิงสถานการณ์ (Exophora) เป็นการตีความข้อความโดยอาศัยการอ้างอิงเหตุการณ์จากภายนอกข้อความเช่น วิชาความรู้ทั่วไปของผู้ตีความหรือใช้สถานการณ์แวดล้อมประกอบ

2.2 การอ้างอิงจากข้อความ (Endophora) เป็นการตีความโดยอาศัยการอ้างอิง 2 ประเภทคือ

2.2.1 การอ้างอิงย้อนหลัง (Anaphoric Reference) เป็นการอ้างอิงถึงคำหรือข้อความที่กล่าวถึงมาแล้ว

2.2.2 การอ้างอิงถึงสิ่งที่จะกล่าวต่อไป (Cataphoric Reference) เป็นการอ้างอิงถึงคำหรือข้อความที่ยังไม่ได้กล่าวถึงและกำลังจะกล่าวถึงในประโยคต่อไป

3. การแทนที่คำ (Substitution) คือการใช้คำแทนที่คำหรือกลุ่มคำในข้อความที่กล่าวมาแล้ว

4. การละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ (Ellipsis) เป็นการละคำหรือข้อความบางตอนที่ซ้ำกับข้อความที่กล่าวถึงมาแล้วไว้

5. การผูกพันทางศัพท์ (Lexical Cohesion) เป็นการเชื่อมโยงหรือสัมพันธ์ข้อความโดยใช่คำศัพท์ประเภทต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

5.1 คำประเภทย่อย (Hyponymy) ได้แก่ การสัมพันธ์ข้อความโดยใช่คำที่สามารถจัดรวบรวมเป็นหมวดหมู่ใหญ่ๆ รวมกันได้ เช่น daffodil เป็นคำในประเภทย่อยของ flower หรือ cat, dog, bear เป็นคำประเภทย่อยของ animal

5.2 คำประเภทส่วนใหญ่-ส่วนย่อย (Meronymy หรือ Part-Whole relation) ได้แก่ การสัมพันธ์ข้อความโดยใช่คำที่มีความหมายเป็นส่วนหนึ่งของคำศัพท์อื่น เช่น limb, root เป็นส่วนย่อยของ tree

5.3 คำประเภทเดียวกัน (Collocability) ได้แก่ การสัมพันธ์ข้อความ โดยใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องหรือเชื่อมโยงกันได้หรือจัดอยู่ในหมวดหมู่เดียวกันได้ในแต่ละข้อความ เช่น Monday เกี่ยวข้องกับ Tuesday เนื่องจากเป็นชื่อวันเหมือนกัน; King เกี่ยวข้องกับ Queen เนื่องจากเป็นบุคคลระดับเดียวกัน; fish-pole-fishing-bait-hook-line เกี่ยวข้องกัน เนื่องจากเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเดียวกัน

5.4 คำที่มีความหมายเหมือนกัน (Synonym) ได้แก่ การสัมพันธ์ข้อความ โดยใช้คำศัพท์คนละคำแต่มีความหมายเหมือนกันในแต่ละข้อความ เช่น women-lady, buy-purchase, disease-illness หรือตัวอย่างการใช้คำประเภทนี้ในประโยค เช่น

- There's a boy climbing that tree. The lad is going to fall if he doesn't take care.

(boy และ lad เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน)

5.5 คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน (Antonym) ได้แก่ การสัมพันธ์ข้อความ โดยใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามกันในแต่ละข้อความ เช่น silver ตรงกันข้ามกับ golden

5.6 คำเปรียบเทียบ (Comparison) ได้แก่ การสัมพันธ์ข้อความ โดยใช้คำศัพท์เปรียบเทียบความหมายในข้อความ เช่น My thumb is stronger than that hammer. (เปรียบเทียบ my thumb กับ that hammer)

5.7 คำซ้ำในประโยค (Syntactic Repetition) ได้แก่ การสัมพันธ์ข้อความ โดยใช้คำศัพท์ซ้ำกันระหว่างแต่ละข้อความ เช่น There are children on the swing, children on the slides, children on the merry-go-round.

วินิเฟรด ครอมบี (Winifred Crombie 1985:57-58) กล่าวถึงความหมายของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความว่า หมายถึงความสามารถในการตีความข้อความ และการสร้างข้อความที่สื่อสารให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันทำให้ข้อความเหล่านั้นมีความหมายในการสื่อสารโดยข้อความที่มีความสัมพันธ์กันดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญคือมีสัมพันธภาพในข้อความ (Discourse Coherence) ซึ่งหมายถึงการที่กลุ่มของ

ข้อความมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามหน้าที่ (Function) ในรูปแบบต่างๆ ในระดับที่สามารถสื่อความหมายโดยรวมได้ ตลอดจนสามารถระบุหน้าที่และรูปแบบของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างข้อความ (Semantic Relations Between Propositions) ซึ่งวินิเฟรด ครอมบี (Winifred Crombie 1985:17-27) ได้กำหนดประเภทของความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ตามลำดับหรือช่วงเวลาของเหตุการณ์ (Chronological Sequence) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความตามลำดับเวลาการเกิดของเหตุการณ์นั้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อยๆ คือ ความสัมพันธ์ตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง (Chronological Sequence) และความสัมพันธ์ตามเหตุการณ์ที่เกิดเหลื่อมซ้อนกัน (Temporal Overlap)
2. ความสัมพันธ์ตามคู่เหตุการณ์ (Matching Relations) เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของสิ่งของ 2 สิ่ง หรือเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เปรียบเทียบในทางตรงข้าม (Simple Contrast) และเปรียบเทียบในทางเดียวกัน (Simple Comparison)
3. ความสัมพันธ์ตามเหตุและผล (Cause-Effect Relations) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ สาเหตุทั่วไป (General Causative) สื่อของเหตุการณ์หรือการกระทำ-จุดมุ่งหมายของการกระทำ (Means-Purpose) เงื่อนไข-ผลที่ตามมา (Condition-Consequence)
4. ความสัมพันธ์ตามความถูกต้องและความเที่ยงตรงของข้อความ (Truth and Validity) เป็นความสัมพันธ์ของข้อความที่เกี่ยวข้องกับการแสดงการยอมรับ ยืนยันและปฏิเสธข้อความที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ข้อความทั่วไป-การยืนยันความ (Statement-Affirmation) ข้อความทั่วไป-การปฏิเสธ (Statement-Denial) การปฏิเสธ-การแก้ไข (Denial-Correction) และการยอมรับ-การจัดแย้งต่อความคาดหมาย (Concession-Contra-Expectation)
5. ความสัมพันธ์ตามการเลือก (Alternation Relations) เป็นการสัมพันธ์ข้อความที่แสดงถึงการเลือกสิ่งของหรือเหตุการณ์ 2 อย่างหรือมากกว่า 2 อย่าง

แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อยคือ การเลือกในทางตรงข้าม (Contrastive Alternation) และการเลือกในทางเสริม (Supplementary Alternation)

6. ความสัมพันธ์ตามการผูกพัน (The Bonding Relation) เป็นการสัมพันธ์ข้อความในลักษณะของการเสริม เพิ่มเนื้อความที่นอกเหนือจากข้อความที่กล่าวมาก่อน โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภทย่อยๆ คือ การผูกพันแบบคู่ (Coupling) การผูกพันของคู่ประโยคในลักษณะตรงข้าม (Contrastive Coupling) ข้อความทั่วไป-การแสดงตัวอย่าง (Statement-Exemplification) และข้อความทั่วไป-การแสดงการยกเว้น (Statement-Exception)

7. ความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย (Paraphrase) เป็นการนำข้อความที่มีความหมายเดียวกันเพื่อย้ำความสำคัญของข้อความที่กล่าวมาก่อน โดยอาจมีการนำข้อความที่มีความหมายตรงข้ามกัน

8. ความสัมพันธ์แบบชี้เฉพาะความ (Amplification Relation) เป็นการนำข้อความที่ชี้เฉพาะเจาะจงแทนที่ข้อความที่มีความหมายทั่วไปที่กล่าวมาก่อน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ การชี้เฉพาะคำ (Term Specification) การชี้เฉพาะข้อความในภาคแสดง (Predicate Specification) การให้ตัวอย่างคำ (Term Exemplification)

9. ความสัมพันธ์ของสถานที่และการกระทำ (Setting/Conduct Relation) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความโดยนำข้อความขยายความการกระทำ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ เหตุการณ์/การระบุสถานที่ของเหตุการณ์ (Event/State-Location) เหตุการณ์-ทิศทางที่เกิดเหตุการณ์ (Event-Direction) และเหตุการณ์-ลักษณะท่าทาง (Event-Manner)

สรุปได้ว่า ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความหมายถึงความสามารถในการสร้างข้อความและตีความข้อความแต่ละข้อความให้ต่อเนื่องสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อรวบรวมความหมายให้เป็นหนึ่งเดียวกันโดยแบ่งออกเป็นความสามารถในการตีความและเชื่อมโยงข้อความที่มีเครื่องหมายผูกพันความที่ชัดเจนในโครงสร้างประโยคและความสามารถในการตีความและเชื่อมโยงข้อความโดยการสังเกตความหมายและความสัมพันธ์ในข้อความที่ปราศจากเครื่องหมายผูกพันความที่ชัดเจน

เอ เอ ทาดรอส (A.A. Tadros 1976:12-19) ได้กล่าวถึงปัญหาอย่างหนึ่งของ ผู้เรียนภาษาอังกฤษว่า ผู้เรียนมักไม่สามารถพัฒนาหรือเรียบเรียงความคิดของตนเองเข้าเป็น เรื่องราวที่ต่อเนื่อง ทั้งๆ ที่อาจมีความคิดหรือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สื่อสารอยู่บ้าง แต่กลับไม่ สามารถพัฒนาและเรียบเรียงความคิดนั้นเข้าด้วยกันเพื่อสร้างข้อความที่ต่อเนื่องและมีคุณค่าในการ สื่อความหมายได้ ซึ่งเอ เอ ทาดรอส สรุปสาเหตุของปัญหานี้ว่า ไม่ได้เกิดจากการขาดความรู้ ด้านไวยากรณ์ แม้ว่าปัญหาเรื่องไวยากรณ์อาจมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่บ้าง แต่สาเหตุสำคัญของปัญหา เหล่านี้มาจากการที่ผู้เรียนขาดความสามารถในการรวมประโยคต่างๆ เข้าเป็นข้อความที่มี จุดมุ่งหมายเดียวที่สามารถสื่อความหมายได้ ซึ่งหมายถึงผู้เรียนขาดความสามารถด้านการ สัมพันธ์ข้อความ ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หากผู้เรียนมีความสามารถด้านการสัมพันธ์ ข้อความย่อมทำให้การรับภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีผลการวิจัยหลายเรื่องที่ทำให้ข้อสรุปว่า ความสามารถด้านการสัมพันธ์ ข้อความประเภทต่างๆ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทักษะต่างๆ ทางภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการอ่านและเขียน (เบญจกรณ์ ฉัตรนะรัชต์ 2524:77-80; George McCulley 1985:269-281; สุนทรี กิตติธรรมากร 2530:45-47) ซึ่งแสดงว่า ความสามารถด้านการ สัมพันธ์ข้อความเป็นตัวแปรที่สำคัญในการรับภาษาเพื่อการสื่อสาร

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อพิจารณาว่านักเรียนในระดับชั้นดังกล่าว ซึ่งได้ศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นเวลา 6 ปีจะสามารถใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาความ สามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความตามประเภทของความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความ ที่ไมเคิล คาเนล (Michael Canale 1983: 6-11) ได้กำหนดไว้ ซึ่งแบ่งออกเป็นความสามารถด้านการ ผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) และความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความ (Coherence) แต่ เนื่องจากไมเคิล คาเนลไม่ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับความสามารถทั้ง 2 ด้านไว้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงศึกษาความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่องตามรายละเอียดที่ไมเคิล ฮัลลiday และรุไควยา ฮาซาน (Michael Halliday and Ruquiya Hasan 1989:70-96) ได้กำหนดไว้ และศึกษา

ความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความตามประเภทของการสัมพันธ์ข้อความตามความหมาย (Semantic Relation) ที่วินิเฟรด ครอมบี (Winifred Crombie 1985:17-27) กำหนดไว้ เนื่องจากได้พิจารณาแล้วพบว่า เป็นการแบ่งกฏเกณฑ์การผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธภาพในข้อความที่ชัดเจนและมีรายละเอียดครอบคลุมความสามารถด้านการสัมพันธ์ความกว้างที่สุดรวมทั้งสามารถวัดผลได้ชัดเจนที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในด้านการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) และสัมพันธภาพในข้อความ (Coherence)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรของการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. การแบ่งประเภทของการสัมพันธ์ข้อความ เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดแบ่งประเภทของการผูกพันรูปเรื่องและสัมพันธภาพในข้อความไว้ร่วมกันอย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องยึดเกณฑ์การแบ่งประเภทของความสามารถทั้งสองตามกฏเกณฑ์ของนักภาษาศาสตร์ 3 ท่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การแบ่งประเภทของการผูกพันรูปเรื่อง (Cohesion) ใช้เกณฑ์ที่ไมเคิล ฮัลลiday และรุไควยา ฮาซัน (Michael Halliday and Ruquiya Hasan 1989:70-96) ได้กำหนดไว้ ดังนี้

- 2.1.1 การผูกพันโดยใช้เครื่องหมายผูกพัน (Markers)
- 2.1.2 การผูกพันโดยการอ้างอิง (Reference)
- 2.1.3 การแทนที่คำ (Substitution)

2.1.4 การละคำไว้ในฐานที่เข้าใจ (Ellipsis)

2.1.5 การผูกพันทางศัพท์ (Lexical Cohesion)

2.2 การแบ่งประเภทของสัมพันธภาพในข้อความ (Coherence) ใช้เกณฑ์ที่ วินิเฟรด ครอมบี (Winifred Crombie 1985 :17-27) กำหนดไว้ ดังนี้

2.2.1 ความสัมพันธ์ตามลำดับหรือช่วงเวลาของเหตุการณ์ (Chronological Sequence)

2.2.2 ความสัมพันธ์ตามคู่เหตุการณ์ (Matching Relation)

2.2.3 ความสัมพันธ์ตามเหตุและผล (Cause-Effect Relation)

2.2.4 ความสัมพันธ์ตามความถูกต้องและความเที่ยงตรงของข้อความ (Truth and Validity)

2.2.5 ความสัมพันธ์ตามการเลือก (Alternation Relation)

2.2.6 ความสัมพันธ์ตามการผูกพัน (Bonding Relation)

2.2.7 ความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย (Paraphrase)

2.2.8 ความสัมพันธ์แบบชี้เฉพาะความ (Amplification Relation)

2.2.9 ความสัมพันธ์ของสถานที่และการกระทำ (Setting/Conduct Relation)

3. การวิจัยครั้งนี้ มีได้คำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเช่น เพศ วัย ความสนใจ ระดับสติปัญญา สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม วิธีสอน ของครู ตลอดจนสภาพแวดล้อมอื่นๆ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการสร้างข้อความและตีความข้อความแต่ละประโยคให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กับข้อความประโยคอื่นๆ เพื่อรวบรวมความหมายให้เป็นหนึ่งเดียวกัน (Michael Halliday 1979:72, Sandre J. Savignon 1983:38, Michael Canale 1983:9, Michael Halliday and Ruquiya

Hasan 1989:70) โดยแบ่งออกเป็นความสามารถ 2 ด้าน ดังนี้

1.1 ความสามารถด้านการผูกพันรูปเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อความตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์โดยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การใช้เครื่องหมายผูกพันข้อความ การใช้คำสรรพนามอ้างอิงระหว่างข้อความ การละคำ การแทนที่คำ และการใช้เครื่องหมายผูกพันทางศัพท์ (Michael Halliday and Ruquiya Hasan 1989:70)

1.2 ความสามารถด้านสัมพันธภาพในข้อความ หมายถึง ความสามารถในการสร้างข้อความตลอดจนรวบรวมและจัดระเบียบความหมายของข้อความโดยรวมโดยข้อความนั้นอาจปราศจากเครื่องหมายผูกพันความที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถระบุหน้าที่และความสัมพันธ์ของข้อความในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ตามลำดับหรือช่วงเวลาของเหตุการณ์ความสัมพันธ์ตามคู่เหตุการณ์ ความสัมพันธ์ตามเหตุและผล ความสัมพันธ์ตามความถูกต้องและความเที่ยงตรงของข้อความ ความสัมพันธ์ตามการเลือก ความสัมพันธ์ตามการผูกพัน ความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย ความสัมพันธ์แบบชี้เฉพาะความ และความสัมพันธ์ของสถานที่และการกระทำ (Michael Canale 1983:9, Winifred Crombie 1985:57-58)

ความสามารถทั้ง 2 ด้านดังกล่าววัดได้จากคะแนนที่ได้จากแบบสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2535 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อเน้นความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความให้มีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้ตระหนักถึงความสามารถด้านการสัมพันธ์ข้อความของนักเรียนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนด้านดังกล่าวให้ได้มาตรฐาน
3. เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป